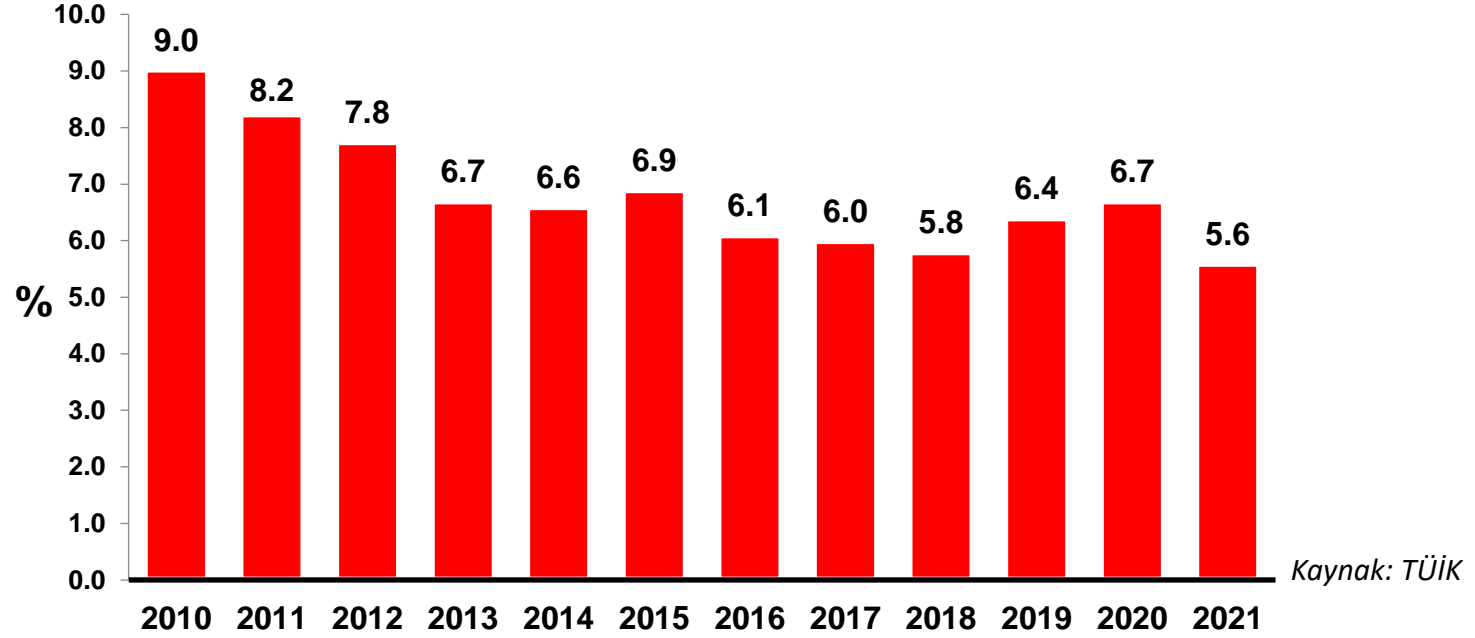

Sürdürülebilir Tarım Üretimi Fiyat Politikası: Çiftçiye mi, Faizciye mi?

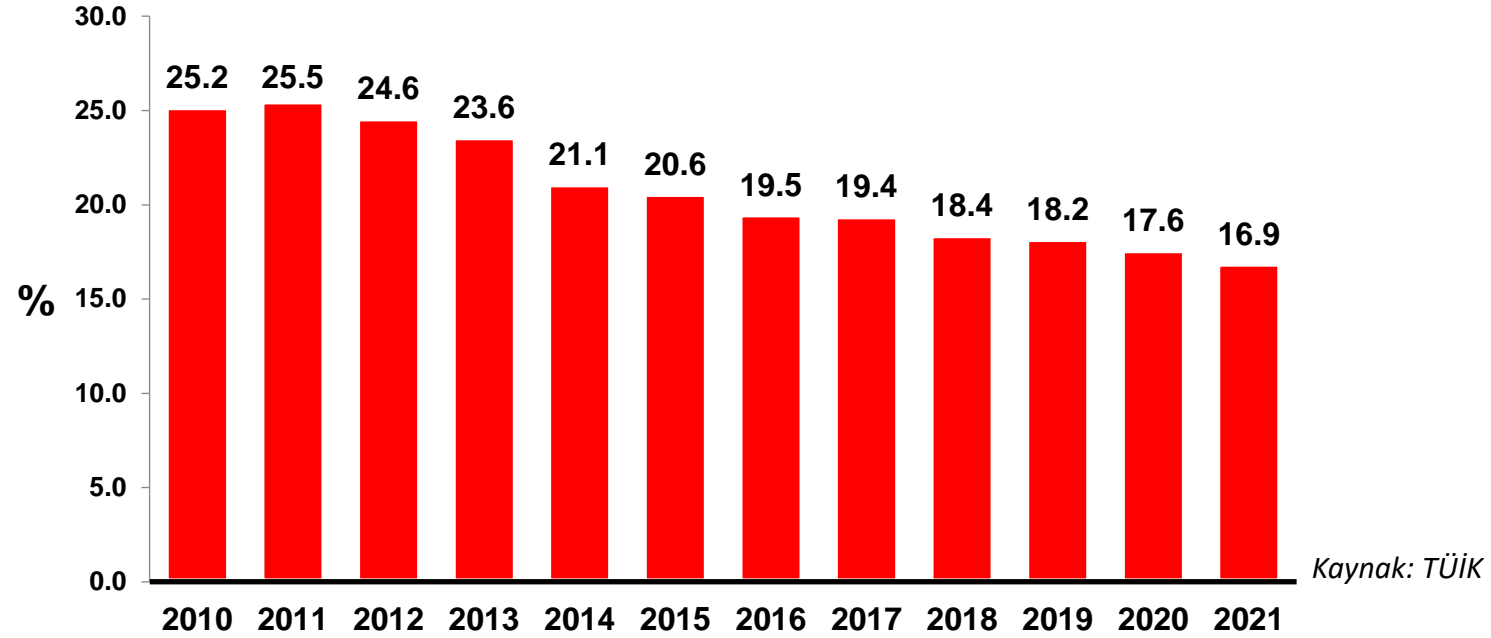
**Tarımsal Ürünlerde Açıklanan Alım fiyatlarının,
Üretim Sürekliliği ve Üretim Maliyetleri Yönünden
Değerlendirilmesi**

TÜRKİYE'DE YILLARA GÖRE GSYH İÇERİSİNDE TARIMIN PAYI

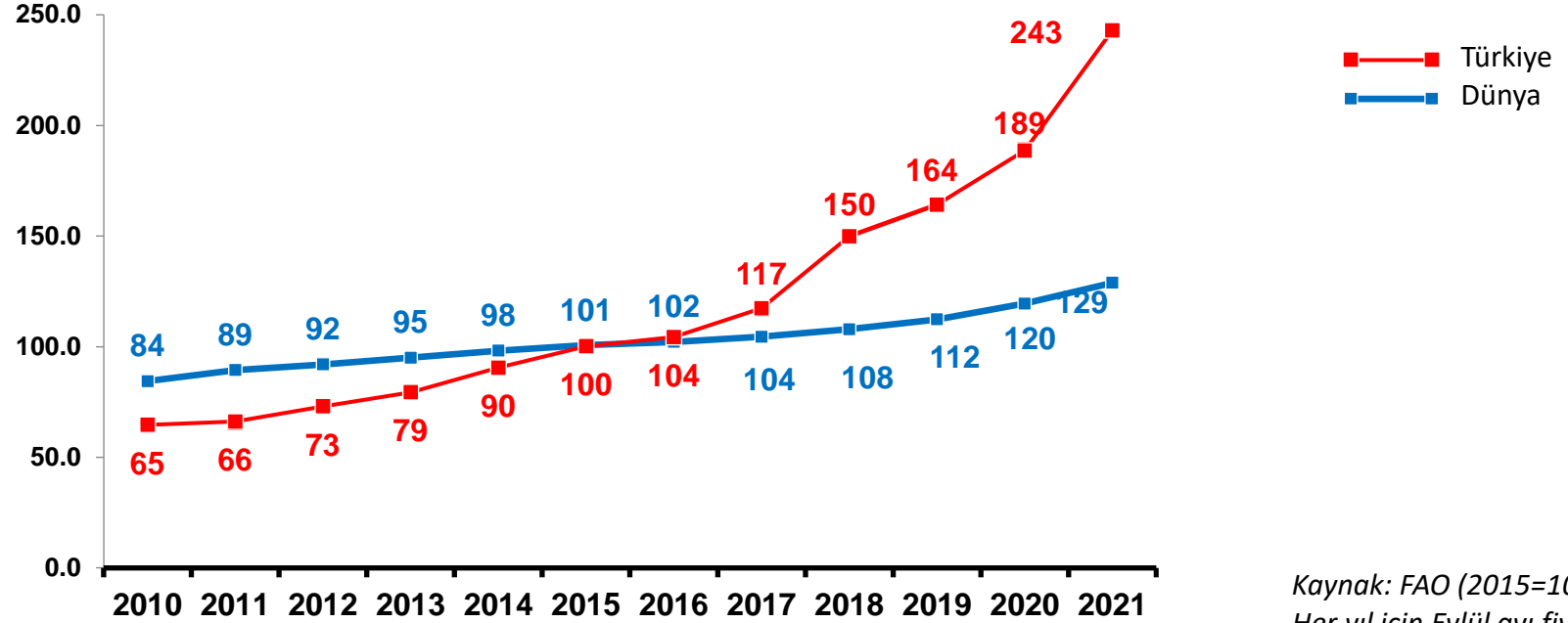
Tarımın milli gelirden aldığı pay hem göreceli hem de mutlak değer olarak azalmaktadır. **2015 yılında 60 Milyar USD olan tarımsal gelir 2021 yılında 45 Milyar Dolara düşmüştür.** Önlem alınmazsa Türkiye çiftçisi giderek üretimden el çekme eğilimine girecektir. Bu durum Türkiye için ekonomik istikrar ve gıda güvenliği sorunu demektir.

İSTİHDAMIN İÇİNDE TARIMIN PAYI

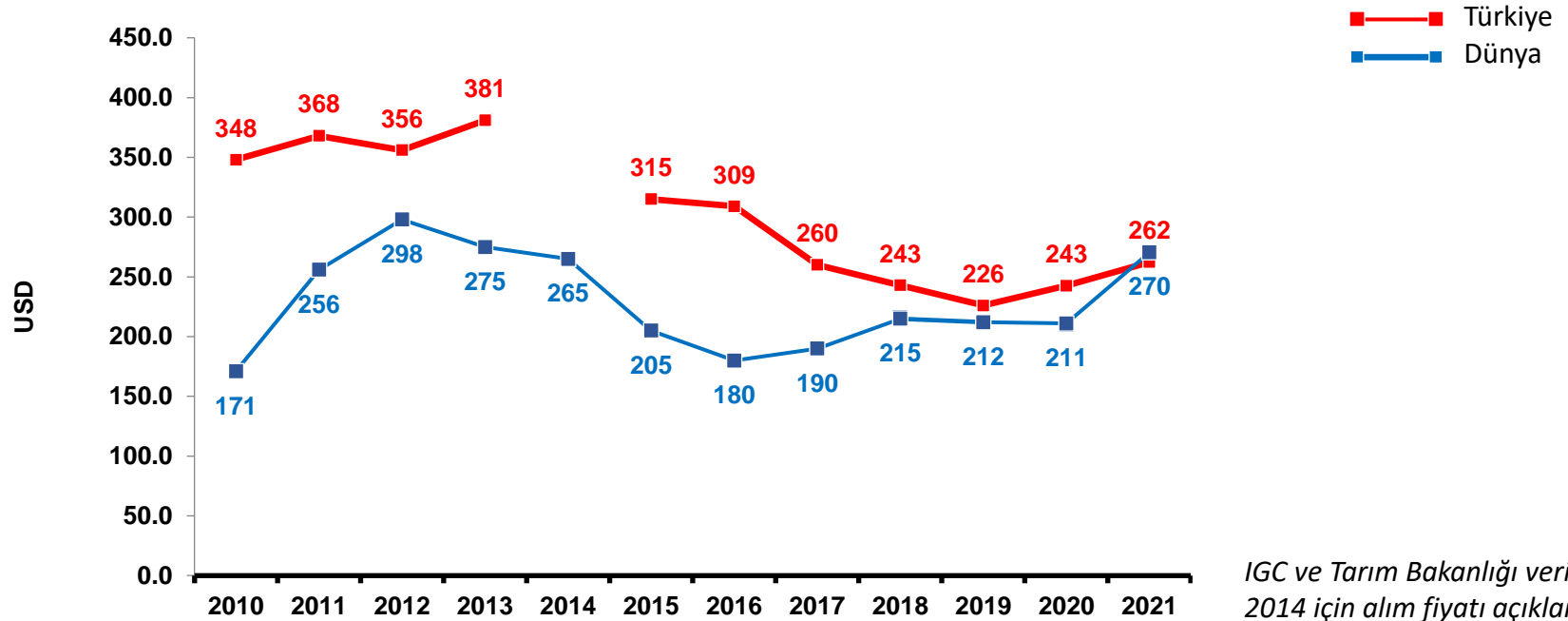
Tarımsal istihdamda hizmet sektörüne geçişlerle beraber azalan istihdam **yaşlanan bir çiftçi nüfusu** ile de bizi karşı karşıya bırakmakta. **Çiftçi olmazsa kim ekecek, kim biçecek?**

FAO GIDA FİYATLARI ENDEKSİ – DÜNYA VE TÜRKİYE

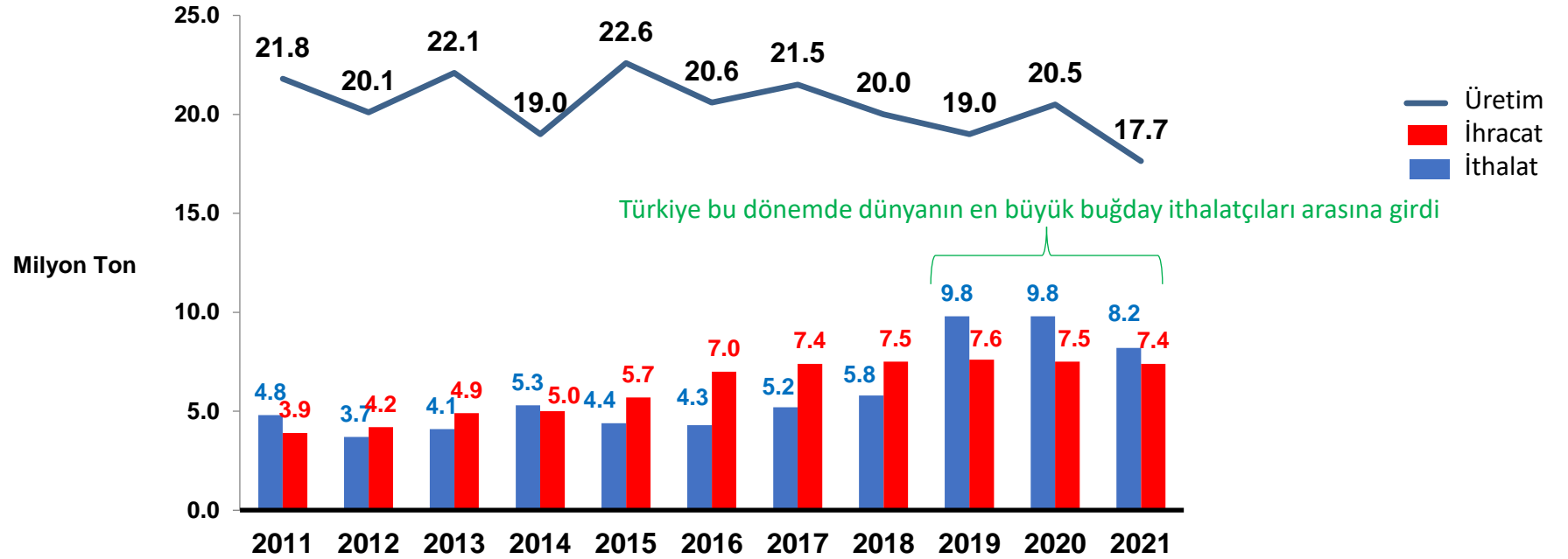
Tarımsal üretimi ile kendini doyuran bir Türkiye dünyadan daha hızlı bir gıda fiyat artışı ile karşı karşıya kalmıştır.

BUĞDAY FİYATLARI – DÜNYA VE TÜRKİYE

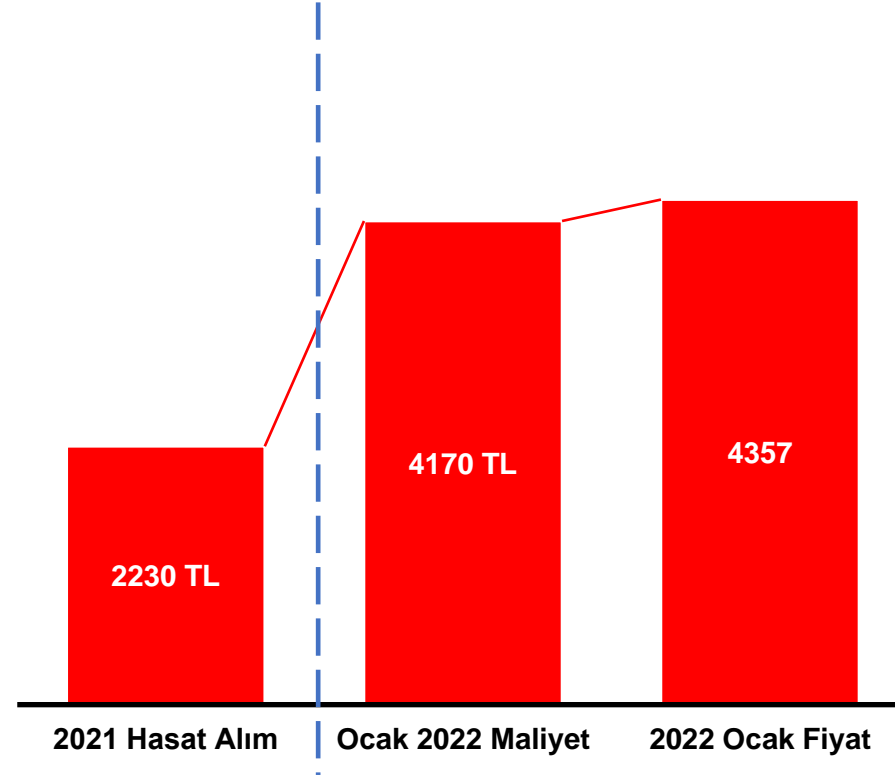
Buğday fiyatlarında dünya ortalamasının üzerinde seyreden yurtiçi alım fiyatları artık dünya fiyatlarının altında kalmakta ve çiftçi açısından üretime yönelik iştah azaltmaktadır.

TÜRKİYE'DE BUĞDAY ÜRETİM – İHRACAT – İTHALAT

Üretilen buğday son yıllarda yurtiçi tüketimi dahi karşılamamakta, esasen ihracata yönelik yapılan ithalat artık içerideki üretim açığını da kapatmak için yapılr hale gelmiştir. **2000 yılında kişi başı 324 kg olan buğday üretimi 2021de 208 kg'a düşmüştür. Bunun yanında ihraç ettiğimizden daha fazla ithalat ile dış ticarete net tüketici konumuna düşmüş olduk**

BUĞDAY MALİYET-FİYAT ANALİZİ

Geçen yıl tonu 2230 TL ile alınan buğdayın üretim maliyeti 4170 TL düzeyine çıkmıştır. (Ocak 21-Ocak 22). **Çiftçi hasat dönemi sonunda elde ettiği ton başına gelir ile bir sonraki sezonun maliyetini karşılayamaz durumdadır.**

BİR DEKAR ARAZİDE BUĞDAY ÜRETİM MALİYETİNİN ANALİZİ

	2021	2022
Maliyet Kalemleri		Tutar (TL)
Tarla sürüm (mazot)		50
Tohum (26 kg)		156
DAP gübresi (25 kg)		320
Üre gübresi (40 kg)		480
Sülfat Gübresi (20 kg)		180
İşçilik maliyeti		220
Yabani ot ve mantar ilacı		90
Ekim ve toprak hazırlama (mazot)		55
Sulama ve elektrik bedeli		650
Hasat biçer döver bedeli		40
Nakliye bedeli		50
Amortisman		Dahil değil
Finansman maliyeti		337
Tarla kirası		Dahil değil
TARSİM Sigorta		20
Arıza-bakım,onarım-servis		60
Maliyet (TL/da)		2708
Maliyet (TL/ton)		4170
Buğday alım fiyatı (TL/ton)	2230	4357
2022 maliyeti ile 2021 ürün bedeli farkı		-1940

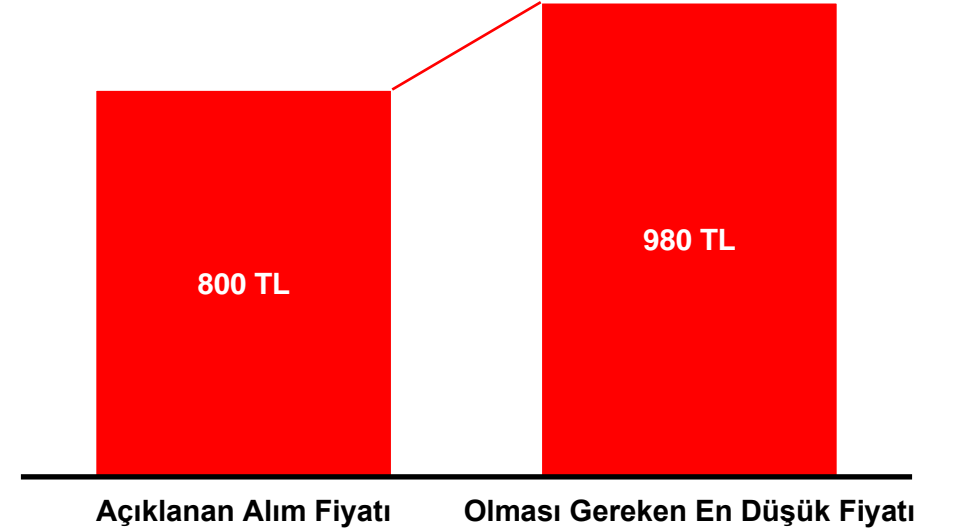
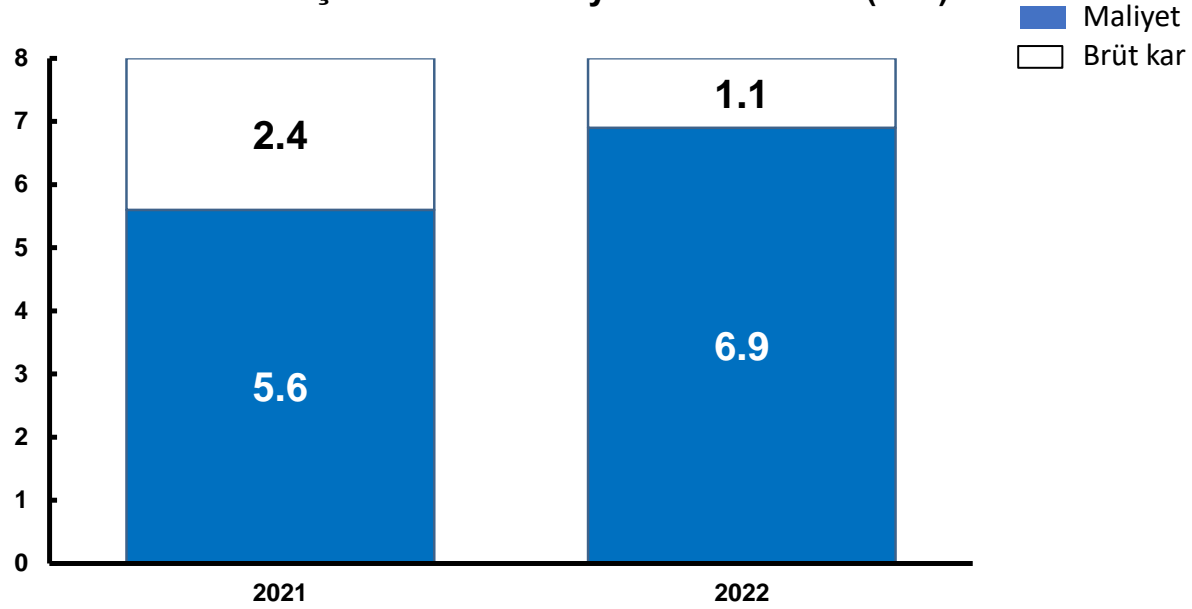
ÇİFTÇİNİN FİNANSMANI ZİRAAT BANKASI KİMİ FİNANSE EDİYOR?

Ziraat Bankasının Kredileri İçinde İhtisas Kredilerinin Payı

2005	37%
2010	26%
2015	19%
2020	15%
2021	14%

PANCAR ALIM FİYATI ANALİZİ

Dekar Başına Pancar Maliyeti ve Brüt Karı (Ton)

BİR DEKAR ARAZİDE PANCAR ÜRETİM MALİYETİNİN ANALİZİ

	2021	2022	
Maliyet Kalemleri		Tutar (TL)	Fark (%)
Tarla sürüm (mazot)		50	
Tohum		350	
DAP gübresi (50 kg)		640	
Üre gübresi (50 kg)		600	
Sülfat Gübresi (40 kg)		360	
İşçilik maliyeti		300	
İlaç ve yaprak gübresi		250	
Ekim ve toprak hazırlama (mazot)		55	
Sulama ve elektrik bedeli		1500	
Söküm bedeli		225	
Nakliye bedeli			
Amortisman		Dahil değil	
Finansman maliyeti		600	
Tarla kirası		Dahil değil	
Çapalama bedeli		500	
Arıza-bakım,onarım-servis		60	
Toplam	2352	5490	133%
Pancar alım fiyatı (TL/ton)	420	800	90%
Olması gereken en düşük pancar alım fiyatı (TL/ton)		980	133%

PANCAR ÜRETİMİNDE, MALİYETİ OLUŞTURAN GİRDİ FİYATLARINDA YILLIK DEĞİŞİMLER

Ürünler	Ocak 2021	Ocak 2022	Fark (TL)	%
Bir kg kristal şeker (TL/kg)	3,5	7,5	4,0	114
Tohum (Ünite)	550	1125	575	105
Gübre çeşitleri				
DAP (TL/ton)	4100	12800	8700	212
Üre (TL/ton)	3700	12000	8300	224
A. Sülfat	2100	9000	6900	329
Bölgelere göre katkı mineralleri				
Bakır (TL/5 lt)	350	650	300	86
Bor (TL/5 lt)	70	180	110	157
Potasyum (TL/25 kg)	400	650	250	63
Pancar kurdu ilacı (TL/da)	49	130	81	165
Sulama elektrik gideri (TL/KW)	1,0	2,7	1,7	170
Mazot (TL/lt)	7,3	14,34	7,04	96
Pancar alım fiyatı (TL/kg)	420	800	380	90

SONUÇ OLARAK...

- **Çiftçinin alım gücünün korunması için pancar alım fiyatın posa ve kota katkı payları hariç en az $420 \times 2,33 = 980$ TL/ton olmalıdır.**
- **Ayrıca ürün değerinin tamamının ödendiği döneme kadar girdi kalemlerindeki maliyet farkları, çiftçi hak ediş payı ilave desteği olarak verilmelidir. Çiftçinin de enflasyon ve kur korumalı garantisi olmalıdır.**
- **Gelecek Partisi iktidarında alım fiyatları çiftçinin üretim maliyetindeki artış farkından yüksek olacaktır. Yıllık maliyet artışının en az % 50 fazlası üretim sürekliliğini koruma ve çiftçinin refah düzeyini geliştirme desteği şeklinde verilecektir. Devlet, kanun gereği (5488 sayılı Tarım Kanunu) vermesi gereken desteği (Milli Gelir'in % 1'i) vermekten kaçınmayacak ve çiftçinin hazineden alacağı ilave destekleme miktarı 8 Milyar USD tutarını bulacaktır.**
- **Gelecek Partisi iktidarında bu miktar eksiksiz, hatta fazlasıyla verilecektir. Kaynak sorunu olduğu kanaatinde değiliz. Gözü ve karnı doymaz müteahhitlere peşkeş çekilen para, üretimi destekleme alanına kaydırılsa, sorun çözülür.**

HAYVANSAL YEM MADDELERİNİN VE ÜRÜNLERİN FİYATLARI

Büyükbaş ve küçükbaş hayvancılıkta				
	04.03.2022 (TL/kg)	04.03.2021 (TL/kg)	Fark (TL/kg)	Değişim (%)
Yem Maddeleri				
% 19 Proteinli süt yemi	4,80	2,20	2,60	118
% 21 Proteinli süt yemi	5,00	2,40	2,60	108
Buzağı büyütme yemi	5,00	2,40	2,60	108
Besi yemi	4,80	2,10	2,70	129
Yonca	2,80	1,20	1,60	133
Silaj	0,95	0,30	0,65	217
Saman	1,50	0,60	0,90	150
Ürünler				
Soğutulmuş çiğ süt (lt/TL)*	4,70	2,80	1,90	68
Dana karkas (TL/kg)*	66,52	37,97	28,55	75
Kuzu karkas*	68,28	48,29	19,99	41

Kanatlı Yetiştiricilikte				
Yemler				
Yumurta yemi	6,20	2,65	3,55	134
Piliç (broiler) yemi	6,30	3,10	3,20	103
Ürünler				
Yumurta (TL/adet)	0,95	0,60	0,35	58
Piliç karkas (TL/kg)	18,00	14,80	3,20	22

HAYVANSAL ÜRÜNLERİN MALİYET ANALİZİ

	Maliyet	Fiyat	Brüt kar	%
Süt	4.60	4.70	0.10	2%
Sığır karkas et	65.50	66.52	1.02	2%
Yumurta	0.95	0.95	0.00	0%
Piliç karkas	17	18	1.00	6%

İLAVE OLARAK...

- **Hayvancılıkta geline nokta bitkisel üretimden de vahimdir.**
- **Son dönemde özellikle süt sığırı yetiştiriciliğinden uzaklaşma yoğunlaşmıştır.**
- **Yalnızca Ocak ayı içerisinde süt üretiminde ilk 3 içerisinde yer alan Balıkesir ilimizde kesilen damızlık sığır sayısı 20 Bin'in üzerindedir.**